

Εγχειρίδιο με τις σημαντικότερες ερωτήσεις-απαντήσεις για την σύνταξη του Αναπτυξιακού Νόμου

1. Γίνεται η επιλεξιμότητα των δαπανών να ξεκινάει σε προγενέστερο της έναρξης ισχύος του Α.Ν. χρόνο;.

Με βάση τον κανονισμό της ΕΕ (ΓΑΚ 651/2014) δεν επιτρέπεται να έχει γίνει έναρξη εργασιών πριν την υποβολή της αίτησης. Ως έναρξη των εργασιών θεωρείται το πρώτο χρονικά σημείο μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών, που αφορούν στην επένδυση, είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού ή άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών.

2. Γιατί δεν προβλέπεται η δυνατότητα λήψης προκαταβολής στο νέο Α.Ν.;

Η μη πρόβλεψη περί δυνατότητας λήψης προκαταβολών οφείλεται αφενός στα περιορισμένα δημοσιονομικά περιθώρια, και αφετέρου στο γεγονός ότι μέχρι σήμερα προκαταβολές λάμβαναν κυρίως οι μεγάλες επιχειρήσεις, καθότι αυτές είχαν την δυνατότητα να εκδώσουν τις εγγυητικές επιστολές, ως προαπαιτούμενη ασφάλεια για τη λήψη προκαταβολής. Στην πράξη, δεν έγινε χρήση της δυνατότητας που παρείχε ο νόμος από ΜΜΕ που θα τις είχαν μεγαλύτερη ανάγκη, αλλά από επιχειρήσεις που έχουν μεγαλύτερη πρόσβαση και σε άλλες πηγές χρηματοδότησης.

3. Για ποιο λόγο τίθεται ρήτρα κερδών για τη λήψη επιχορήγησης;

Η ενίσχυση των ζημιολόγων επιχειρήσεων δεν αποκλείεται από τον Α.Ν., αλλά δύναται να γίνει μόνο μέσω φορολογικών διευκολύνσεων. Αποτελεί βασική επιλογή η ενίσχυση μέσω επιχορήγησης των πιο δυναμικών επιχειρήσεων. Ο στόχος είναι να τεθεί ένα τέλος στην επιχορήγηση επενδύσεων που επί σειρά ετών (συχνά περισσότερα από 7, 8 ακόμα και 10) παρουσιάζουν ζημιές. Θα ήταν ιδιαίτερα ανεύθυνο και δημοσιονομικά αδόκιμο, ειδικά δεδομένης της στενότητας των κρατικών πόρων, να συνεχιστεί η πρακτική της κεφαλαιακής ενίσχυσης επιχειρήσεων, που σωρεύουν ζημιές επί μακρά σειρά ετών.

Επισημαίνεται ότι, η ρήτρα αυτή δεν ισχύει για τις επιχειρήσεις που συστάθηκαν εντός τελευταίων (επτά) 7 ετών. Επιπλέον οι επιχειρήσεις που δεν έχουν εμφανίσει κέρδη ούτε μια φορά μέσα στην τελευταία 7ετία, μπορούν να ενισχυθούν μέσω της ενίσχυσης με φορολογική απαλλαγή για την πλήρη επιτρεπόμενη ένταση της ενίσχυσης και την οποία μπορούν να αξιοποιήσουν μέσα στα επόμενα 15 έτη.

4. Γιατί οι φορολογικές απαλλαγές παρέχονται στο 100% των ανώτατων επιτρεπόμενων ορίων ενίσχυσης (βάσει του ΧΠΕ) ενώ οι επιχορηγήσεις χορηγούνται στο 70% αυτών;

Αυτό συμβαίνει διότι δεν είναι ορθολογικό οι δύο μορφές ενίσχυσης να δίνονται με την ίδια ένταση, δεδομένης της διαφορετικής διάρκειας στην καταβολή και χρήση τους. Αν δεν ακολουθηθεί αυτή η προσέγγιση, η κεφαλαιακή ενίσχυση καθίσταται ίση και όχι ισοδύναμη με την φοροαπαλλαγή και είναι σαφές ότι όλοι θα επιλέγουν, όπως ακριβώς συνέβαινε και στο παρελθόν, την κεφαλαιακή ενίσχυση. Γι αυτό το λόγο τα

δύο κίνητρα παρέχονται, ενσωματώνοντας την διαχρονική αξία του χρήματος (με την χρήση του επιτοκίου του 10ετούς ομολόγου του Ε.Δ., ως προεξοφλητικού επιτοκίου), ώστε να καθίστανται ισοδύναμα.

Με την στροφή προς τις φοροαπαλλαγές, επιδιώκεται μια βασική τομή: να μην στηρίζεται η ενίσχυση μόνο στο κριτήριο των πραγματοποιηθεισών δαπανών, αλλά να στηρίζεται πλέον και στην πραγματοποιηθείσα απόδοση. Να μην γίνεται δηλαδή άσκοπη και αλόγιστη χρήση δημόσιων πόρων χωρίς απτά αποτελέσματα, όπως κατά κόρον συνέβαινε στο παρελθόν, αλλά να συνδεθεί ευθέως στο εξής η χορήγηση ενίσχυσης με την απόδοση, το μετρήσιμο αποτέλεσμα. Αυτή η αρχή συνειδητά κάμπτεται μόνο για τις ειδικές κατηγορίες ενίσχυσης, λόγω της βαρύτητας και της σημασίας που έχουν οι συγκεκριμένες ενισχυόμενες κατηγορίες για την Ελληνική Οικονομία και την Περιφερειακή Συνοχή.

5. Γιατί τίθενται ανώτατα όρια ενισχύσεων; (5εκ., 10 εκ., 20 εκ.);

Τα όρια υιοθετήθηκαν προκειμένου να υπάρξει μεγαλύτερη διασπορά των ενισχύσεων και να αποφευχθούν φαινόμενα συγκέντρωσης του μεγαλύτερου μέρους των ενισχύσεων σε λίγους επιχειρηματικούς ομίλους, όπως έγινε στους προηγούμενους αναπτυξιακούς νόμους (4% των επενδυτικών σχεδίων πήρε το 44% των ενισχύσεων). Ο περιορισμός αυτός αποσκοπεί, λαμβανομένης υπόψη της στενότητας των διαθέσιμων πόρων, στην απορρόφηση των ενισχύσεων από πολλές μικρές και όχι από λίγες μεγάλες επιχειρήσεις. Σημειώνεται επίσης ότι το 95% περίπου των ενισχύσεων, που δόθηκαν με τον προηγούμενο αναπτυξιακό νόμο 3908/2011, αφορά σε επενδυτικά σχέδια με ενισχύσεις μέχρι 5 εκ. ευρώ.

6. Γιατί υπάρχει η υποχρέωση τήρησης Γ' κατηγορίας βιβλίων;

Υπάρχει η δυνατότητα τήρησης απλογραφικού συστήματος (βιβλία Β' κατηγορίας) σε υποβαλλόμενα επενδυτικά σχέδια επιλέξιμου κόστους κάτω των 300.000€. Για τα υπόλοιπα, η υποχρέωση τήρησης διπλογραφικού λογιστικού συστήματος (βιβλία Γ' κατηγορίας) προκύπτει από την ανάγκη πληρέστερης παρακολούθησης και ελέγχου των υπό υλοποίηση επενδύσεων, αλλά και καλύτερης οργάνωσης, διαχείρισης και αποτύπωσης των οικονομικών μεγεθών εκ μέρους των φορέων υλοποίησης. Επιπλέον, η υποχρέωση τήρησης Γ' κατηγορίας βιβλίων ξεκινάει από το χρόνο έναρξης εργασιών του επενδυτικού σχεδίου.

7. Γιατί έχουν εξαιρεθεί των ενισχύσεων ορισμένοι τομείς ενέργειας;

Έχουν εξαιρεθεί από τις ενισχύσεις του Α.Ν. τομείς ενέργειας, όπως τα φωτοβολταϊκά και τα αιολικά πάρκα, για τους εξής λόγους:

- Έχουν ενισχυθεί επαρκώς από τους προηγούμενους αναπτυξιακούς νόμους.
- Δεν δημιουργούν αρκετές θέσεις εργασίας στην φάση λειτουργίας της επένδυσης.
- Η επιλογή των τομέων ενέργειας σχετίζεται και με την επίτευξη των στόχων για το 2020. Τα αιολικά και τα φωτοβολταϊκά είναι πολύ κοντά στην επίτευξη του στόχου και δεν κρίνεται ότι για τον σκοπό αυτό υπάρχει ανάγκη επιπλέον στήριξής τους με τον αναπτυξιακό νόμο.
- Ενισχύονται ήδη μέσω της τιμολογιακής πολιτικής του Υπ. Ενέργειας.
- Η κερδοφορία του κλάδου χαρακτηρίζεται ως ικανοποιητική, με αποτέλεσμα το γεγονός αυτό από μόνο του να αποτελεί επαρκές κίνητρο επένδυσης

8. Εφόσον εκδοθεί υπουργική απόφαση για κορεσμένες τουριστικά περιοχές, δεν υπάρχει κίνδυνος να μην επιχορηγηθεί μια επιχείρηση, σε

περίπτωση που έχει ξεκινήσει την επένδυση σε αυτές τις περιοχές προγενέστερα της Υ.Α.;

Δεν υφίσταται ζήτημα εξαίρεσης μιας επένδυσης μεταγενέστερα, διότι η Υ.Α. εφόσον εκδοθεί θα έχει ισχύ από τον επόμενο ή μεθεπόμενο κύκλο υπαγωγών ώστε να μην υπάρξει αιφνιδιασμός όχι μόνο στα επενδυτικά σχέδια που είναι υπό αξιολόγηση αλλά ακόμα και σε όσα βρίσκονται στην φάση σύνταξης της επενδυτικής πρότασης.

9. Γιατί υπάρχει ανώτατος περιορισμός 50% στο σύνολο του ενισχυόμενου κόστους για τις κτιριακές εγκαταστάσεις και τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου;

Τα ποσοστά αυτά διαφοροποιήθηκαν ανάλογα με το είδος της επένδυσης. Συγκεκριμένα, οι δαπάνες για την κατασκευή, επέκταση, εκσυγχρονισμό κτιριακών εγκ/σεων και ειδικών και βοηθητικών εγκ/σεων των κτηρίων καθώς και για την διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου δεν μπορούν αθροιστικά να υπερβαίνουν ως ποσοστό του συνολικού επιλέξιμου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων τα εξής:

- α) 60% για επενδύσεις στον τομέα του Τουρισμού,
- β) 70% για επενδύσεις σε logistics προς τρίτους,
- γ) 80% για επενδύσεις σε διατηρητέα κτίρια και
- δ) 45% για όλες τις υπόλοιπες επενδύσεις.

10. Γιατί προβλέπεται σταθερός φορολογικός συντελεστής και ταχεία αδειοδότηση μόνο για μεγάλες επενδύσεις;

Το καθεστώς αυτό έχει ως στόχο την προσέλκυση μεγάλων επενδύσεων. Η ταχεία αδειοδότηση και ο σταθερός συντελεστής φορολογίας εισοδήματος ή εναλλακτικά (του σταθερού φορολογικού συντελεστή) η ενίσχυση της φορολογικής απαλλαγής, αποτέλεσαν τα κύρια αιτήματα των μεγάλων επενδυτών όπως φάνηκε από την διαβούλευση που προηγήθηκε. Σημειώνεται ότι ο σταθερός φορολογικός συντελεστής ισχύει μέχρι την εξάντληση του δικαιούμενου ποσού ενίσχυσης ή μέχρι την παρέλευση των 12 ετών.

Επισημαίνεται ότι, δεν υπάρχει δυστυχώς η διοικητική δυνατότητα ταχείας αδειοδότησης όλων των υπαγόμενων επιχειρήσεων και επιπροσθέτως, η αδειοδότηση μεγάλων επενδυτικών σχεδίων είναι πολύπλοκη και χρονοβόρα.

11. Γιατί εξαιρείται η επιστημονική έρευνα και ανάπτυξη από τις ενισχύσεις του Α.Ν.;

Η ενίσχυση της επιστημονικής έρευνας και ανάπτυξης αποτελεί αντικείμενο της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας και του Υπουργείου Παιδείας και πραγματοποιείται με αντίστοιχα προγράμματα, τα οποία εκείνη προκηρύσσει. Αντίθετα, υπάρχει ανάγκη για αξιοποίηση του αποτελέσματος των ερευνητικών προγραμμάτων για τα οποία υπάρχει πρόνοια στον νέο αναπτυξιακό νόμο. Λόγω των περιορισμένων πόρων θα ήταν άστοχο και αναποτελεσματικό να προκηρύσσονται προγράμματα απευθυνόμενα στο ίδιο επενδυτικό κοινό. Επισημαίνεται όμως ότι υπάρχει πρόνοια στον Α.Ν., ώστε να λαμβάνουν ειδικά κίνητρα όσες επιχειρήσεις πραγματοποιήσαν δαπάνες Έρευνας και Ανάπτυξης σε ποσοστό πάνω από 10% του κύκλου εργασιών τους.

12. Ειδικές περιοχές ενίσχυσης

Με βασική στόχευση την ισόρροπη ανάπτυξη της χώρας έγινε επισταμένη προσπάθεια ανάδειξης των λιγότερο ευνοημένων περιοχών της, οι οποίες χαρακτηρίζονται στο νόμο ως «Ειδικές Περιοχές» εντάχθηκαν στις «Ειδικές Κατηγορίες Ενίσχυσης». Οι «Ειδικές Περιοχές» δεν προσκρούουν στην κατηγοριοποίηση του ΧΠΕ με βάση το ΑΕΠ. Αντιθέτως, αναπτύσσονται στην ίδια βάση συμπληρώνοντάς την, με τον εντοπισμό πρόσθετων εμποδίων για τις περιφερειακές ανισότητες, όπως η ορεινότητα των περιοχών, το μικρό μέγεθος των νησιών, ο φθίνων πληθυσμός κ.τ.λ. Τα πρόσθετα αυτά ανασχετικά της ανάπτυξης στοιχεία δεν αναδεικνύονται επαρκώς μέσω του ΑΕΠ, το οποίο δεν αποτελεί αξιόπιστο αναπτυξιακό δείκτη, ειδικά ως προς τη δεδομένη ενδημική φοροδιαφυγή, η οποία κατά βάση κατανέμεται άνισα μεταξύ περιφερειών και νομών.

Ειδικότερα στον Α.Ν. μια περιοχή χαρακτηρίζεται ως «ειδική» εφόσον πληροί τουλάχιστον ένα από τα ακόλουθα κριτήρια:

ορεινή περιοχή (σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση της ΕΛ.ΣΤΑΤ. εκτός Δημοτικών Ενοτήτων του πολεοδομικού συγκροτήματος της Αθήνας): το δημοτικό και κοινοτικό διαμέρισμα, του οποίου η επιφάνεια είναι κατ' εξοχήν κεκλιμένη και ανώμαλη, διακόπτεται από χαράδρες ή καλύπτεται από απότομους ορεινούς όγκους, οι οποίοι δημιουργούν στο έδαφος βαθιές και πολλαπλές πτυχώσεις με υψομετρικές διαφορές σημείων των δημοτικών ή κοινοτικών διαμερισμάτων πάνω από 400 μέτρα. Επίσης, το δημοτικό ή κοινοτικό διαμέρισμα, του οποίου ολόκληρη η επιφάνεια ή μεγάλο μέρος αυτής βρίσκεται σε υψόμετρο μεγαλύτερο των 800 μέτρων από την επιφάνεια της θάλασσας.

παραμεθόρια περιοχή: περιοχή, η οποία βρίσκεται σε απόσταση 30 χιλιομέτρων από τα ηπειρωτικά σύνορα. Ως προς τα θαλάσσια σύνορα, παραμεθόριες περιοχές λογίζονται τα νησιά της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, της νήσου της Σαμοθράκης του Νομού Έβρου και των νησιών του Νομού Δωδεκανήσων

νησιωτική περιοχή: νησιά με μόνιμο πληθυσμό μικρότερο των 3.100 κατοίκων, σύμφωνα με την Απογραφή του 2011

περιοχή με μείωση πληθυσμού (η μεταβολή αναφέρεται στα αποτελέσματα των απογραφών του 2011 και του 2001 και αφορά ρυθμό μεταβολής μόνιμου πληθυσμού άνω του 30%).

Ο όρος «περιοχή» αφορά σε Δημοτική Ενότητα, η οποία αποτελεί εδαφική περιφέρεια του Δήμου σύμφωνα με τη Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης του Προγράμματος «Καλλικράτης». Η επιλογή των κριτηρίων σε επίπεδο Δημοτικής Ενότητας ως γεωγραφικής περιοχής αναφοράς και όχι σε επίπεδο νομού ή περιφέρειας έγινε, προκειμένου να είναι πιο ευχερής η ανάδειξη των μεγάλων ανισοτήτων που παρατηρούνται στο εσωτερικό τους.

Οι Δημοτικές Ενότητες, οι οποίες στο πλαίσιο του Α.Ν. χαρακτηρίζονται ως «ειδικές», είναι 453 και αντιπροσωπεύουν το 43,8% του συνόλου των Δημοτικών Ενοτήτων της χώρας. Ο πληθυσμός τους ανέρχεται σε 2.106.079 άτομα, αριθμός που αντιστοιχεί στο 19,47% του συνολικού μόνιμου πληθυσμού της χώρας. Στις «Ειδικές Περιοχές» συμπεριλαμβάνονται επίσης 165 νησιά, τα οποία δεν υπάγονται σε κάποια από τις «Ειδικές» Δημοτικές Ενότητες ούτε συγκροτούν αυτοτελή Δημοτική Ενότητα. Από αυτά, τα 164 νησιά υπάγονται σε 66 Δημοτικές Ενότητες και το ένα (Θηρασία) αποτελεί Δημοτική Κοινότητα της Δημοτικής Ενότητας της Οίας. Ο συνολικός πληθυσμός των νησιών αυτών είναι 969 κάτοικοι. Συνεπώς, ο συνολικός πληθυσμός

των «Ειδικών Περιοχών» του Α.Ν. ανέρχεται σε 2.107.048 άτομα, αριθμός που αντιστοιχεί στο 19,48% του συνολικού μόνιμου πληθυσμού της χώρας (βλ. Παράρτημα Νόμου).

Η εφαρμογή διαφοροποιημένης στρατηγικής για τις «ειδικές περιοχές» ως στόχο έχει να συμβάλει στην εδαφική και δημογραφική συνοχή μέσω της αύξησης της ελκυστικότητας και τη διασφάλιση της αναπτυξιακής διαδικασίας. Η προσπάθεια για ανάδειξη της τοπικότητας αποτελεί μία από τις καινοτομίες του Α.Ν.

Αντί επομένως να υπαχθούν στο συγκεκριμένο προνομιακό καθεστώς συλλήβδην περιοχές που είτε βρίσκονται κοντά στα σύνορα είτε φιλοξενούν στα διοικητικά τους όρια Βιομηχανικές Επιχειρηματικές Περιοχές, σε συνέχεια πρακτικών οι οποίες στους προηγούμενους αναπτυξιακούς νόμους δεν απέφεραν τα αναμενόμενα αποτελέσματα, επιλέχθηκε μια περισσότερο στοχευμένη προσέγγιση, ώστε να συμπεριληφθούν ευρύτερα σύνολα λιγότερο ευνοημένων Δημοτικών Ενοτήτων.

13. Γιατί σε ορισμένες περιφέρειες οι μεγάλες επιχειρήσεις μπορούν να ενισχυθούν μόνο για ιδρύσεις ξενοδοχείων;

Δεν ισχύει κάτι τέτοιο. Στις περιοχές αυτές που αποτελούν περιοχές του στοιχείου (γ') της Συνθήκης της Ε.Ε, οι μεγάλες επιχειρήσεις μπορούν να ενισχυθούν μόνο για αρχική επένδυση για οποιαδήποτε νέα οικονομική δραστηριότητα, η οποία ενισχύεται από τον Αναπτυξιακό Νόμο και αυτό συνιστά υποχρέωση, που προκύπτει από τον κανονισμό 651/2014 της Ε.Ε.

Η συγκεκριμένη πρόβλεψη του άρθρου 11 του σχεδίου νόμου προέρχεται από υποχρέωση που απορρέει από την παράγραφο 3 του άρθρου 14, του κανονισμού 651/2014 της Ε.Ε η οποία αναφέρει τα εξής:

«Στις ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο (α) της Συνθήκης, οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται για αρχικές επενδύσεις, ανεξάρτητα από το μέγεθος του δικαιούχου. Στις ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης, οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται σε ΜΜΕ για οποιαδήποτε μορφή αρχικής επένδυσης. Οι ενισχύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις χορηγούνται μόνο για αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα στη συγκεκριμένη περιοχή».

14. Γιατί αποκλείεται η δυνατότητα συνδυασμού των ενισχύσεων σε μισθολογικό κόστος και σε δαπάνες ενσώματων στοιχείων ενεργητικού;

Πρόκειται για δύο διαφορετικές βάσεις υπολογισμού της ενίσχυσης. Η μία υπολογίζει την ενίσχυση μετά την υλοποίηση της επένδυσης με βάση το μισθολογικό κόστος του προσωπικού, το οποίο θα απασχοληθεί και η άλλη με βάση τις επενδυτικές δαπάνες, οι οποίες θα υλοποιηθούν. Η επιλογή έγκειται στον επενδυτή που αποφασίζει με βάση το είδος της επένδυσης που θα υλοποιήσει (εντάσεως εργασίας ή εντάσεως κεφαλαίου). Ο συνδυασμός των δύο βάσεων υπολογισμού θα επέφερε σημαντικό διοικητικό βάρος και καθυστερήσεις στην υλοποίησή του, χωρίς κάποιο σημαντικό όφελος, και γι αυτό δεν υιοθετήθηκε.

15. Γιατί υπάρχει ο περιορισμός του 20% για την ετήσια χρήση της φοροαπαλλαγής;

Ο περιορισμός του 20% για την ετήσια χρήση της φοροαπαλλαγής έχει τη λογική αφενός να αποτρέπει την φοροαπαλλαγή, που χορηγείται σε μεγαλύτερη ένταση από

την επιχορήγηση, να μετατραπεί έμμεσα σε επιχορήγηση και αφετέρου να χορηγείται κυρίως με βάση τα κέρδη της επένδυσης και όχι μόνο από τα κέρδη των υφιστάμενων δραστηριοτήτων.

16. Γιατί η αξιολόγηση να γίνεται από έναν και όχι από δύο αξιολογητές;

Η χρήση δύο αξιολογητών από τον ν.3908/11 δεν οδήγησε σε καλύτερα αποτελέσματα και προκάλεσε σημαντικά προβλήματα ιδιαίτερα στο στάδιο του συγκερασμού των δύο διαφορετικών αξιολογήσεων. Αρκετές φορές το αποτέλεσμα μιας αξιόπιστης αξιολόγησης αλλοιωνόταν από μια πρόχειρη αξιολόγηση του δεύτερου αξιολογητή λόγω της διαδικασίας του συγκερασμού. Το κλειδί στην βελτίωση των αξιολογήσεων δεν είναι ο αριθμός των αξιολογητών όσο η εκπαίδευση, η ενημέρωση, η παρακολούθηση καθώς και η αξιολόγηση της δουλειάς τους που είναι στις άμεσες προτεραιότητες της Γενικής Γραμματείας.

Αναλυτικότερα, η αξιολόγηση με δύο αξιολογητές:

- Δημιούργησε ένα αρκετά πολύπλοκο σύστημα το οποίο δεν οδήγησε σε ουσιαστικότερη αξιολόγηση και μεγαλύτερη διαφάνεια.
- Ήταν δυσχερής η ομογενοποίηση των αξιολογήσεων.
- Υπήρξαν τεχνικές δυσκολίες κατά την αντιμετώπιση περιπτώσεων εμφανούς λάθους ή άνισης μεταχείρισης.
- Η κατάτμηση της διαδικασίας αξιολόγησης σε πολλές φάσεις και χειριστές δυσχέρανε τη διαμόρφωση συνολικής εικόνας για κάθε επενδυτικό σχέδιο.

Με βάση τα παραπάνω οδηγηθήκαμε στην αξιοποίηση ενός αξιολογητή και μιας επιτροπής αποδοχής των αξιολογήσεων που θα στελεχώνεται, με τυχαία επιλογή, τόσο με Υπηρεσιακούς υπαλλήλους όσο και με μέλη εκτός Υπηρεσίας (μέλη του Μητρώου Αξιολογητών).

17. Γιατί η δυνατότητα ίδρυσης ξενώνων φιλοξενίας νέων δίδεται μόνο σε Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις, Ομάδες Παραγωγών και Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις;

- Στον αναπτυξιακό νόμο δίνεται η δυνατότητα για ίδρυση ξενοδοχείων 3* και πάνω, άρα εξαιρούνται τα ξενοδοχεία 1* και 2*. Από άποψη κόστους διανυκτέρευσης μπορεί να θεωρηθεί ότι δρουν ανταγωνιστικά προς τα ξενοδοχεία 1 και 2* και θα ήταν άδικο να ενισχυθεί ένα από τα δύο.

- Οι ξενώνες φιλοξενίας νέων δεν έχουν κατηγορίες.

- Θα υπάρχει η δυνατότητα ενίσχυσής τους μέσα από προγράμματα ΕΣΠΑ.

- Δηλαδή, η ίδρυση ξενώνων φιλοξενίας νέων είναι καταρχήν μια δραστηριότητα εκτός των βασικών προτεραιοτήτων του αναπτυξιακού νόμου καθώς λόγω της φύσης των συγκεκριμένων επιχειρήσεων η απασχόληση που δημιουργείται είναι ιδιαίτερα μικρή. Ωστόσο, λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των ΚΟΙΝ.ΣΕΠ και των Α.Ε.Σ. η συγκεκριμένη δραστηριότητα (η ανάπτυξη των οποίων αποτελεί μια προτεραιότητα της ελληνικής κυβέρνησης) εκτιμάται πως θα επιτρέψει την ανάπτυξή τους, χωρίς να στρεβλώνει τον ανταγωνισμό

- Στον αναπτυξιακό επιτρέπεται η ενίσχυση τους στο πλαίσιο της ενίσχυσης των δράσεων κοινωνικής οικονομίας.

18. Τι εντάσεις ενίσχυσης προβλέπει ο Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων;

Ο χάρτης περιφερειακών ενισχύσεων θα αναθεωρηθεί βάσει των πιο πρόσφατων στοιχείων. Ο νέος χάρτης, ο οποίος θα είναι πιο ευνοϊκός από των ισχύοντα, θα ισχύσει από 01.01.2017. Τα ποσοστά του νέου χάρτη θα προδημοσιευτούν μαζί με τις προκηρύξεις των καθεστώτων.

Περιφέρειες NUTS 2	Μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ανά μέγεθος Επιχείρησης					
	01.07.2014 - 31.12.2017			01.01.2018 - 31.12.2020		
	Μεγάλες	Μεσαίες	Μικρές	Μεγάλες	Μεσαίες	Μικρές
Περιφέρειες NUTS 3						
1. Περιφέρειες επιλέξιμες για ενίσχυση βάσει του άρθρου 10 παράγραφος 3 στοιχείο α) της ΣΛΕΕ						
EL 11 ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	25%	35%	45%	25%	35%	45%
EL 12 ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	25%	35%	45%	25%	35%	45%
EL 14 ΘΕΣΣΑΛΙΑ	25%	35%	45%	25%	35%	45%
EL 21 ΗΠΕΙΡΟΣ	25%	35%	45%	25%	35%	45%
EL 23 ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	25%	35%	45%	25%	35%	45%
EL 25 ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	25%	35%	45%	25%	35%	45%
EL 41 ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	25%	35%	45%	25%	35%	45%
2. Περιφέρειες επιλέξιμες για ενίσχυση βάσει του άρθρου 10 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ						
2α. Προκαθορισμένες περιοχές γ (πρώην περιφέρειες α)						
EL 13 ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ						
<i>EL 131 Γρεβενά</i>	15%	25%	35%	10%	20%	30%
<i>EL 132 Καστοριά</i>	15%	25%	35%	15%	25%	35%
<i>EL 133 Κοζάνη</i>	15%	25%	35%	10%	20%	30%
<i>EL 134 Φλώρινα</i>	15%	25%	35%	15%	25%	35%
EL 22 ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	15%	25%	35%	10%	20%	30%
EL 43 ΚΡΗΤΗ	15%	25%	35%	10%	20%	30%
2β. Προκαθορισμένες περιοχές γ (αραιοκατοικημένες περιοχές)						
EL 24 ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ						
<i>EL 243 Ευρυτανία</i>	15%	25%	35%	15%	25%	35%
2γ. Μη προκαθορισμένες περιοχές γ						
EL 30 ΑΤΤΙΚΗ	10%	20%	30%	10%	20%	30%
EL 42 ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	10%	20%	30%	10%	20%	30%
EL 24 ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ						
<i>EL 241 Βοιωτία</i>	10%	20%	30%	10%	20%	30%

EL 244 Φθιώτιδα	10%	20%	30%	10%	20%	30%
EL 242 Εύβοια	10%	20%	30%	10%	20%	30%
EL 245 Φωκίδα	10%	20%	30%	10%	20%	30%

19. Γιατί ο ενδιάμεσος έλεγχος (στο 50% του έργου) δεν γίνεται διοικητικά;

Δεν επιτρέπεται από το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων. Συγκεκριμένα, η διενέργεια διοικητικού ελέγχου είναι δυνατόν να προβλεφθεί για επενδύσεις (συνήθως μικρού προϋπολογισμού) που το αντικείμενο ελέγχου, λόγω της φύσης του, παρέχει υψηλό επίπεδο ασφάλειας. Οι συγκεκριμένες προϋποθέσεις δεν συναντώνται στην μεγάλη πλειοψηφία των επενδύσεων του αναπτυξιακού νόμου.

20. Ενισχύεται η επέκταση, η θεμελιώδης αλλαγή στη συνολική παραγωγική διαδικασία ή η διαφοροποίηση της παραγωγής προς νέα προϊόντα /υπηρεσίες, υφιστάμενων μονάδων που είναι ήδη εγκατεστημένες σε ΒΙ.ΠΕ.?

Ενισχύονται, αλλά δεν συγκαταλέγονται στις ειδικές κατηγορίες του άρθρου 12, καθώς ο σκοπός αυτών των είναι η προσέλκυση επιχειρήσεων σε ΒΙ.ΠΕ. Εξαιρέση αποτελεί η ενίσχυση (ως περίπτωση του άρθρου 12), επενδυτικών σχεδίων σε δραστηριότητες που δεν είναι ίδιες ή παρεμφερείς με τις ήδη ασκούμενες δραστηριότητες εντός ΒΙΠΕ από την επιχείρηση (θα πρέπει ο ΚΑΔ της προς ενίσχυση δραστηριότητας να μην εμπίπτει στην ίδια τάξη τετραψήφιου αριθμητικού κωδικού ΚΑΔ).

21. Γιατί δεν ορίζεται η καινοτομία και θα βγει Υπουργική Απόφαση?

Η καινοτομία εμφανίζεται με δύο τρόπους στα πλαίσια του νόμου:

Στις ειδικές κατηγορίες ενίσχυσης, θεωρούνται καινοτόμες όσες είχαν δαπάνες έρευνας και Ανάπτυξης πάνω από 10% του συνόλου των λειτουργικών δαπανών.

Ο δεύτερος τρόπος είναι μέσω του καθεστώτος Επενδύσεις Καινοτομικού Χαρακτήρα. Σε αυτό το καθεστώς η καινοτομικότητα των επενδυτικών σχεδίων θα κρίνεται με διαδικασία και κριτήρια που θα οριστούν με Υπουργική Απόφαση.

22. Γιατί δεν έχουν ορισθεί προθεσμίες σε όλα τα στάδια εφαρμογής του νόμου?

Για τα στάδια εφαρμογής του νόμου που δεν έχουν ορισθεί ημερομηνίες, θα ορισθούν στις προκηρύξεις των καθεστώτων.

23. Οι υπουργικές αποφάσεις που απαιτούνται είναι πολλές. Με ποιό τρόπο ένας τόσο μεγάλος αριθμός αποφάσεων δεν θα οδηγήσει σε μεγάλη καθυστέρηση εφαρμογής του νόμου?

Πράγματι, στον νόμο περιλαμβάνονται πολλές υπουργικές αποφάσεις και κοινές υπουργικές αποφάσεις που όμως είναι αναγκαίες. Σημαντικές καθυστερήσεις δεν θα υπάρξουν δεδομένου ότι οι Υπουργικές Αποφάσεις, επί το πλείστον, θα ενσωματωθούν στις αποφάσεις προκήρυξης και δεν θα απαιτηθεί να εκδοθούν ξεχωριστά και αρκετές Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις (με συναρμόδια Υπουργεία) είναι ήδη σε ισχύ από τους προηγούμενους νόμους και διατηρούνται σε ισχύ έως ότου εκδοθούν οι νέες.

24. Προβλέπονται ενισχύσεις άυλων δαπανών?

Οι άυλες δαπάνες περιλαμβάνονται τόσο στις δαπάνες περιφερειακών ενισχύσεων (π.χ. Δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, άδειες εκμετάλλευσης τεχνογνωσίας κ.α.) όσο και στις δαπάνες εκτός των περιφερειακών ενισχύσεων όπως οι δαπάνες καινοτομίας για ΜΜΕ, οι δαπάνες οργανωτικής και διαδικαστικής καινοτομίας.

25. Ο ΕΝΦΙΑ θα ισχύει έως το 2031 για να χρηματοδοτήσει τις ενισχύσεις που θα χορηγηθούν στις επιχειρήσεις?

Ο ΕΝΦΙΑ που υπολογίστηκε στην έκθεση που εστάλη στο ΓΛΚ δεν αφορούσε τη χρηματοδότηση των ενισχύσεων, η οποία γίνεται μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, του ΕΣΠΑ και του Τακτικού Προϋπολογισμού με πιστώσεις που ήδη έχουν εξασφαλισθεί και αποτυπώνονται σε ξεχωριστούς πίνακες ανάλυσης που δείχνουν την χρηματοδοτική επάρκεια του νόμου.

Ο ΕΝΦΙΑ υπολογίστηκε, ως προβολή των υφιστάμενων δεδομένων της Ελληνικής Οικονομίας στο μέλλον, σε πίνακες που έδειχναν ότι πέραν της επάρκειας των πόρων για την κάλυψη των ενισχύσεων, υπάρχουν έσοδα από της λειτουργία αυτών των επενδύσεων που ενισχύουν περαιτέρω τα Δημόσια Έσοδα. Συγκεκριμένα,

- Ο ΕΝΦΙΑ, όπως και άλλα άμεσα έσοδα, υπολογίστηκαν ως εισροή από τις πραγματοποιούμενες επενδύσεις, προκειμένου να αποδειχθεί ότι τα κίνητρα που παρέχονται, έχουν άμεσο θετικό αντίκτυπο στους κρατικούς προϋπολογισμούς και επιπλέον είναι αποτελεσματικά διότι για κάθε ένα ευρώ ενίσχυσης αναμένουμε 1,3 περίπου ευρώ εσόδων.
- Οι εκτιμήσεις διενεργούνται με βάση την φορολογία και άλλες παραμέτρους που ισχύουν σήμερα και με προβολή στο μέλλον των παραδοχών αυτών. Αυτό δεν σημαίνει ότι ο ΕΝΦΙΑ θα υφίσταται έως το 2031 όπου θα καταβάλλονται τα κίνητρα του νέου αναπτυξιακού νόμου. Για παράδειγμα, οι εισπράξεις των φόρων έχουν υπολογισθεί με ένα μέσο περιθώριο κέρδους που σήμερα είναι ιδιαίτερα χαμηλό για τις ελληνικές επιχειρήσεις. Με την βελτίωση του οικονομικού περιβάλλοντος και την αύξηση του περιθωρίου κέρδους θα απαιτείται ένας αρκετά χαμηλότερος συντελεστής φορολογίας προκειμένου να επιτευχθούν τα έσοδα που προβλέπονται.

26. Γιατί ο νέος νόμος είναι δαιδαλώδης και πολύπλοκος;

Πράγματι, ο νέος νόμος είναι σύνθετος και περιλαμβάνει 8 διαφορετικά καθεστώτα ενισχύσεων που το καθένα στοχεύει σε διαφορετική περιοχή/τομέα της οικονομίας. Αυτή η διαφοροποίηση έγινε προκειμένου να διοχετευτούν οι διαθέσιμοι πόροι με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, εκεί που υπάρχει μεγαλύτερη ανάγκη (απασχόληση, εξωστρέφεια, καινοτομία, ΜΜΕ) και με τρόπο που θα οδηγήσουν ή θα σηματοδοτήσουν την αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου της χώρας. Εάν δίνονταν οριζόντια σε όλους τους τομείς και όλες της κατηγορίες των επιχειρήσεων δεν θα υπήρχε καμία στόχευση όπως συνέβη κατά κόρον με τους παλιούς αναπτυξιακούς νόμους.

Επιπλέον, με την εναρμόνιση του αναπτυξιακού νόμου με τους κοινοτικούς κανονισμούς και οδηγίες εισάγεται η πολυπλοκότητα της νομοθεσίας της Ε.Ε.

27. Γιατί στον ορισμό της "νεοσύστατης ανεξάρτητης ΜΜΕ" ορίζεται τόσο αυστηρά η ανεξαρτησία και δεν επιτρέπεται να υπάρχουν συνδεδεμένες ή συνεργαζόμενες επιχειρήσεις?

Το συγκεκριμένο καθεστώς ενισχύσεων αφορά στην ενίσχυση της νέας επιχειρηματικότητας και ο όρος της ανεξαρτησίας προστέθηκε προκειμένου να

αποφύγουμε την δημιουργία εταιρικών σχημάτων που τεχνηέντως ελέγχονται από άλλες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην ίδια αγορά για πολλά χρόνια και παρουσιάζονται φαινομενικά ως νέες επιχειρήσεις.

Συγκεκριμένα,

- Με τον ορισμό της ΜΜΕ αποκλείουμε τη σύνδεση με μεγάλες επιχειρήσεις, όχι όμως τη σύνδεση με υφιστάμενες ΜΜΕ. Η σύνδεση με μεγάλες επιχειρήσεις αποφεύγεται ακόμα και μέσω φυσικών προσώπων με την προσθήκη του εξής περιορισμού που δεν περιέχεται στο παράρτημα Ι του ΓΑΚ: *«θεωρούνται επίσης συνδεδεμένες επιχειρήσεις, ... εφόσον τα φυσικά πρόσωπα συνδέονται με μεγάλες επιχειρήσεις ανεξάρτητα από την αγορά στην οποία δραστηριοποιούνται».*
- Επίσης με το καθεστώς αυτό δίνεται η δυνατότητα σε φυσικά πρόσωπα που διατηρούν μικρές ατομικές επιχειρήσεις να υποβάλουν επενδυτικό σχέδιο εταίροι σε ΜΜΕ εφόσον η ατομική τους επιχείρηση δεν είναι συνδεδεμένη ή συνεργαζόμενη με άλλες επιχειρήσεις.

28. Για ποιους λόγους καθυστέρησε ο Α.Ν.;

Ο νόμος αυτός εκπονείται σε μια ιδιαίτερα κρίσιμη συγκυρία (βετής οικονομική κρίση, μείωση 25% ΑΕΠ, 25% ανεργία, περιορισμένη ρευστότητα στην οικονομία κ.λπ.). Δεν αποτελούσε επομένως ρεαλιστική επιλογή το ενδεχόμενο να είναι ο νόμος μια απλή διαφοροποίηση των παλαιότερων. Για το λόγο αυτό αποφασίσθηκε να γίνουν συγκεκριμένα βήματα επιστημονικής ανάλυσης και ανάδειξης των κρίσιμων ζητημάτων, πριν τη σύνταξη του τελικού κειμένου. Συγκεκριμένα έγιναν:

- Ενδελεχής επισκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας,
- συγκριτική επισκόπηση της πολιτικής αναπτυξιακών κινήτρων σε άλλες χώρες,
- χαρτογράφηση της κατάστασης, την οποία κληροδότησε η εφαρμογή των προηγούμενων νόμων: α) τεράστιες χρονικές καθυστερήσεις επεξεργασίας των αιτημάτων των επενδυτών, β) υπερδεσμεύσεις μη διαθέσιμων κονδυλίων με αποτέλεσμα τη συσσώρευση συμβασιοποιημένων υποχρεώσεων προς 6.300 επενδυτικά σχέδια, οι οποίες ανέρχονταν σε 6,4 δις, γ) αναζήτηση τρόπων και εργαλείων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων, τα οποία δημιουργούν οι υποχρεώσεις αυτές,
- εκτενής διαβούλευση με όλους τους αντιπροσωπευτικούς συνδέσμους επιχειρήσεων, συνδικαλιστικών οργανώσεων, κοινωνικών, ερευνητικών και επιστημονικών φορέων, συνεργατικών σχηματισμών, με εξειδικευμένους επιστήμονες και ειδικούς εμπειρογνώμονες κ.λπ.,
- μελέτη αποτίμησης των αποτελεσμάτων των προηγούμενων νόμων σε σχέση με τους κλάδους που ωφελήθηκαν και τα αποτελέσματα της ωφέλειας αυτής στην οικονομία, καθώς και σε σχέση με την απασχόληση,
- επεξεργασία των προτάσεων εκατοντάδων φορέων και ατόμων και η συγγραφή του νόμου στο διάστημα μεταξύ Οκτωβρίου και Δεκεμβρίου,
- ολοκλήρωση του κειμένου του νόμου στα τέλη Δεκεμβρίου,
- αποστολή του κειμένου, για πρώτη φορά, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και διενέργεια διαβούλευσης και ενσωμάτωση των σχολίων που προέκυψαν,
- επιτυχής ολοκλήρωση διαπραγματεύσεων με τους θεσμούς στις 05.05.2016, χωρίς αστερίσκους και υποσημειώσεις.